Ἐπιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

ΑΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑ ΝΑ ΚΛΑΙΣ ΤΟ... με-γάλλον νὰ μὴ τὸν ἀκούσετε ὅπως θέλεγε ὁ ποιητής, ἂς θρηνήσουν τὰ ματια σου ὅ-σοι, ἐπειδὴ νὰ διαθέτουν ντοὺς στὸ σπίτι τους, ἀλλὰ ὄχι καὶ νε-ρὸ καὶ μὲν τὸν τζαμακοῦς ροῆς. — Διότι τὸ νερὸ ποὺ βρίσκεται στὸ ντεπόζι-τὸ ἀπὸ βαρέλι τῆς ταράτσας ἔχει γίνη θερμὸς γιὰ μάθημα... Ἔτσι ἀποτελεῖ συνήθη πλέον περίπτωση ἢ με-ρικῶν. — Ἐνῶ τὸ στιγμιότυπο ἢ μετάγγιση εἰς τὸν... ζέοντα θερμοσί-φωνο, νεροῦ τοῦ... ψυγείου μὲ κανάτα καὶ κατσαρόλες. — Ἐν τῷ, νεροῦ τοῦ... παγάκια ❖ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΟΙ ΤΑΞΙΤΕΣ ΠΙΠΕΡΙΕΣ ἦταν ὑπόθεση τῶν λίγων οὐζερὶ ρίπτονται μέσα καὶ... τὰ διευθύνουν μερακλῆδες. — Τώρα ὅμως ἡ τηγανιτὴ πιπε-ρὰ (ἢ μικρὴ ἐπιμήκης καὶ ὄχι ἡ χρησιμοποιουμένη γιὰ τὰ γε-μιστὰ) τιμᾶται ἀπὸ πάρα πολλὲς κουζίνες. — Γε-νικὰ στὰ σαλάτα) καὶ στὴ ζήτηση. — Καὶ ἀρκετὰ μανά-δες ποὺ ἀνανακλᾶται καὶ στὴ ζήτηση. — Καὶ ἀρκετὰ μανά-δες ποὺ ἀντελήφθησαν τὴ νέα «μόδα» ἔχουν σχεδὸν πάντοτε ἐ-φοδιασμένο ἐπιπρόσθετο ❖ ΣΕ ΕΝΑ ΝΑΥΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙ-ΣΜΟ στὸ Μαϊάμι τῆς Φλόριντα γιὰ τὸ καλλίτερο κρὶς κράφτ, ἡ ἀπόσταση ἔκλεψε τὸ περίφημο μοντέλλο ποὺ ὁδηγοῦσε ἡ ἐκλεκτικὴ καλλονὴ ἡ Γκραίη Πέκτ. — Τὸ μίνι αὐτὸ θα-λάμι εἶναι γνωστὸ ὡς «τζὲτ σκὶ 440» καὶ ἀναπτύσσει ἐκπληκτικὴ ταχύτητα. — Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ σημειω-θεῖ ὅτι προορίζεται μονάχα γιὰ ἕνα ἄτομο.

Ἡ πρώτη φεμινίστρια

«Η ΜΑΝΤΑΜ Μποβαρὺ ἦταν ὁ πρόδρομος τοῦ φεμινισμοῦ» ὑποστηρίζει ἡ Μαρτὶν Μπρσσάρ, ἡ Γαλλίδα ἠθοποιὸς ποὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ ὑποδύεται τὴν Μποβαρὺ στὸ θέατρο «Λὰ Ρινγκιέρα» τῆς Ρώμης. Καὶ συνεχίζει:

«Ἡ Μποβαρὺ αὐτοκτόνει ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὸ ὄνειρό της γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς γυναίκας δὲν ἔχει καμμιὰ ἐλπίδα ὁλοκλήρου. Σήμερα ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Τί κάνει μιὰ κοπέλλα ὅταν ἀντιληφθῆ ὅτι δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ὀνειρεύεται; Παίρνει νοικοκυρικά».

Ἀντίθετα, ἡ Κάρλα Γκραβινα, ποὺ καὶ αὐτὴ ὑποδύεται τὴν Μποβαρὺ — γιὰ τὴν Ἰταλικὴ ὅμως τηλεόραση — εἶναι περισσότερο κατηγορηματική: «Παλιὰ ὁ κόσμος θεωροῦσε τὴν Μποβαρὺ πόρνη. Σήμερα τὴ θεωρεῖ καὶ ἐνεχλητική...».

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Τὸ τραγούδι τῆς σκαλωσιᾶς

ΕΙΝΑΙ ἀδύνατο νὰ μὴ τὸν βρῆ-τε ἀλλὸν νὰ μὴ τὸν ἀκούσετε τὸν γιατί. Εἶναι ὁ τραβαδοῦρος τοῦ κέφι καὶ τὴν αἰσιοδο-ξία ποὺ τυγχάνει ὁμφιβόλον ἂν θὰ ἀντιστοιχήσει καὶ ὁ εὐτυχὴς κάτοχος ἑνὸς ἀνεγειρομένης πολυκατοικίας ἢ ἀπασχόλησε ἄλλης οἰκοδομῆς. Ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς... προβολῆς ἀκόμη, δηλαδὴ πολὺ πρὸ τῆς πρωϊνῆς, ὁπότε ἀρχίζει καὶ ἐπίσημα τὸ μεροκάματο καὶ μέχρις ὅτου συμπληρωθῆ ἡ ἀναχώρηση καὶ τοῦ τελευταίου ἐργάτη τὸ ἀπομεσήμερο, ὁ ἐπιστήρης οἰκοδόμος τὸ «τραβάει» ἀκατάπαυστος.

Ὁ κύριος τῆς φάλτσας, πρόσπαθος μεταβάλλει τὴ σκαλωσιὰ σέ σκάλα τοῦ Μιλάνου. Καὶ φυσικὰ ἡ ἐπιμονή του αὐτὴ γίνεται ἀφορμὴ νὰ σημειωθοῦν κεῖ παρατράγουδα μὲ τοὺς ἀπὸ τὴν διατάρχειν τῆς ἰσχύος.

Ἀλλὰ καὶ ἡγεμόνες τοῦ οἰκοδομῆ — τραβαδούρου κάποιες ἀ-φορὲς κοπέλλες τῆς ποιοτικῆς, ἀπὸ τὸ ἀκούσματι τοῦ στενοῦ ἀδεμένου... σεβντὰ μπαίνουν ἀπὸ τὸ μεδιτερράνειο ἀπὸ τὴν κουζίνα καὶ ἀκκίζονται σὲ σημασία. Πρόκειται γιὰ ἀδιάπτυκτο φλέγετ ἐξ ὑποστάσεως ποὺ ἠλεκτρίζει τὴν ἥδη θερμὴ ἀτμόσφαιρα ἐκ τοῦ καύσωνος.

Τὸ τὸ περίεργο μὲ τὸν φίλο μου εἶναι ὅτι καὶ μὲν τραγουδᾶ ἀρίστως ἀπολήστως, ἀλλὰ καὶ ἐρμηνεύεται. Καὶ σὲ τοῦτο διαφέρει ἀπὸ τὸν τζίτζικα, ποὺ τὸ μὲν τραγουδάει μέσα στὴ ζέστη, ἀλλὰ καὶ... μουργελιάζει κατὰ τρόπον παροιμιῶδη.

Πρόκειται γιὰ πραγματικὸ κατόρθωμα! Καὶ μήπως στὸ κάτω τῆς γραφῆς εἶναι σίγουρο ὅτι ἀπεζημιοῦται ἀπὸ τὴν κάποια θετικὴν ἀνταπόκρισιν πέραν τοῦ νεφελώδους θαυμασμοῦ πρὸς τὸ τραγούδι του ἐκ μέρους τῶν δεσποινίδων;

Ἢ τὰ οὐσιαστικὰ κέρδη εἰσπράττουν οἱ συνάδελφοί του ἐνεργοῦν μὲ πτήσεις ὄχι μελλωδικές, ἀλλὰ μὲ τό... πεζικό. Δηλαδὴ (πολὺ πεζά) καὶ ἐκ τοῦ συστάδην τὴν ἐπίθεση ἢ μᾶλλον τὴν πολιορκία; Φαίνεται, ὅμως, ὅτι ἡ ἐπιδίωξη αὐτὴ γιὰ τὸν τραβαδοῦρο εἶναι δευτερεύουσα. Καὶ ὅτι δασικὸ κίνητρὸ του ποὺ κυριολεκτικῶς χαλάει τὸν κόσμο εἶναι τὸ ὀρμέμφυτόν του ποὺ γίνεται καὶ ἡ παντιέρα τῆς αἰσιοδοξίας στὴν ἀνεγειρομένη οἰκοδομή, καλῶς καὶ τὸ λαρύγγι του ποὺ πρέπει νὰ ἔχει τὴν ἴδια σχεδὸν κατασκευὴ μὲ τὸ λαρύγγι τῆς γαλιάντρας. Ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, δὲν σταματᾶει τὸ κελαϊδίσμα ἔχοντας σὰν δόγμα... καλλιτεχνικὸ τὴν ποσότητα καὶ ὄχι τὴν ποιότητα τοῦ κελαϊδίσματος. Ὅπως δηλαδὴ καὶ ὁ τζίτζικας τῆς οἰκοδομῆς.

ΠΑΝ

«Η ΗΜΕΡΑ» ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Δὲν δέχεται συνεργασία μὲ Λαϊκοὺς ὁ Θεμ. Σοφούλης

ΑΘΗΝΑΙ. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντικειμενικῆς ἀντιπολιτεύσεως κ. Θεμ. Σοφούλης, εἰς ἀποκλειστικὴν συνέντευξίν του ἐτόνισεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη διενεργείας ἐκλογῶν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸν σκοπὸν ὥστε ἐγκαθιδρυομένης Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ὁμαλότης. Ὁ κ. Σοφούλης εἶπεν ὅτι οὐδέποτε πρόκειται νὰ συνεργασθῆ μετὰ τῆς παρούσης κυβερνήσεως Μαρκεζίνη—Λαϊκῶν. Οὔτε καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ποὺ θὰ ἠσκεῖτο πίεσις ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως Παύλου μὲ προσφορὰν τῆς πρωθυπουργίας.

Ὁ θάνατον τοῦ Πετκώφ

ΣΟΦΙΑ. Ὁ δημόσιος κατήγορος ἐζήτησε ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἢ τουλάχιστον τῶν ἰσοβίων δεσμῶν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀντιπολιτεύσεως Πετκώφ καθὼς καὶ εἰς τοὺς συγκατηγορουμένους του.

Ἐπέδανε ὁ Λεόντιος

ΚΥΡΗΝΕΙΑ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Λεόντιος ἀπεβίωσε τὸ σύντομον ἀσθένειαν εἰς ἡλικίαν 58 ἐτῶν.

Ὁ Δημητρώφ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Τὸ γαλλικὸν πρακτορεῖον πληροφορεῖται ὅτι ἔφθασαν εἰς Τσαρμπρούντ τῆς Γιουγκοσλαβίας μὲ κατεύθυνσιν τὸ Βελιγράδι ὁ Βούλγαρος πρωθυπουργός κ. Δημητρώφ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Γεωργήσεφ.

Ἐπιτυχίαι τοῦ ΝΟΠ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑΣ νίκας ἐπέτυχε ὁ ΝΟΠ εἰς τὰ ἀτομικὰ ἀγωνίσματα κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν περιφερειακῶν κολυμβητικῶν ἀγώνων ποὺ διεξάγονται εἰς τὸν κεντρικὸν λιμενοβραχίονα.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ Κυριακὴ τοῦ Ἰουλίου στὴν Αἴγινα μὲ τὸ Φυσιολατρικό.

Ἀναχώρηση τὸ πρωΐ κατ' εὐθεῖαν γιὰ τὸ νησὶ χρησιμοποιώντας αὐτοκίνητο καὶ φέρρυ μπώτ. Προσκύνημα στὸν Ἅγιο Νεκτάριο. Περιήγηση τοῦ νησιοῦ. Ἁγία Μαρίνα Ναὸς Ἀφαίας κλπ.

Εἰς περίπτωσιν ...χρεωκοπίας

ΥΠΟΘΕΣΤΕ ὅτι ξοφνικὰ μτίνατε ἀδέκαρος καὶ ὅτι δὲν μπορεῖτε πιὰ νὰ ἐξασκήσετε τὸ ἐπάγγελμά σας. Τί θὰ κάνατε γιὰ νὰ ζήσετε; Ρωτήθηκαν μερικὲς προσωπικότητες στὴν Ἀμερική. Καὶ ἰδοὺ οἱ ἀπαντήσεις:

Ὁ Γιοὺλ Μπρύνερ θὰ ἤθελε νὰ ἐργασθῆ σὲ πάρκιν αὐτοκινήτων.

Θὰ γινέμουν ἀεσκάλα σὲ παιδικὸ σταθμὸ ἀπάντησε ἡ ἠθοποιὸς τῆς τηλεοράσεως Μπάρμπαρα Οὐώλτερς. Ἡ ἀρχηγὸς τοῦ ἀμερικανικοῦ φεμινιστικοῦ κινήματος Γκλόρια Στάϊνεμ θὰ ἄνοιγε ἐστιατόριο μὲ εἰδικὴ σῖζουσα στὴν πίσω πλευρὰ τοῦ γιὰ τὶς συναντήσεις τῶν φεμινιστριῶν.

ΕΞ ΑΛΛΟΥ ὁ συνθέτης Ρίτσαρντ Ρότζερς θὰ ἐπεστρεφε στὸ Μανχάτταν στὴν πρώτη του δουλειὰ ἤτοι θὰ γινόταν πιανίστας σὲ κινεζικὸ ἐστιατόριο τῆς 125ης λεωφόρου γιὰ πέντε δολλάρια τὴ βραδυά.

Ὁ Μπεκίν Γκράχαμ, θὰ πήγαινε νὰ δουλέψη σὲ ἕνα ἀγρόκτημα καὶ ἡ ἐκδότρια τοῦ «Κοσμοπόλιταν θὰ γινόταν ἑανὰ ἰδιαιτέρα γραμματεύς.

ΞΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ὁ κ. Τζιλιλῆς στὴν γιορτὴ τοῦ Λεοντίου

Γιοχεῖς τὴν Κυριακὴ ἔλαβε χώραν στὴν ὀρεινὴ μας Κοινότητα μιὰ θαυμάσια ἐκδήλωσις. Ὅλοι οἱ Λεοντίτες ποὺ ἀπὸ χρόνια ζοῦν καὶ διαπρέπουν πολὺ μακρυά, βρέθηκαν καὶ πάλι ἐδῶ. Ἄνθρωποι ποὺ ξεκίνησαν ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπο φτωχόπαιδα, ποὺ ἡ μοῖρα τὰ ὡδήγησε σέ ἀστικὰ κέντρα καὶ ποὺ ἡ ἀγροτικὴ τους ζωντάνια τοὺς ἄνοιξε τὸ δρομο τῆς ἐπιτυχίας, θυμήθηκαν πρωχθὲς τὴν Γουρζούμισα.

Τὸ χωριὸ μας ἀπέκτησε κάτι τὸ φανταισμαγορικό. ἔμοιασε γιὰ λίγες ὧρες μὲ ἕνα πολυάριθμο ἀγραστικὸ Κέντρο, γέμισε ἀπὸ ἀνθρώπους, ἀκούστηκαν λόγοι ἀνταλλάχτηκαν θερμοὶ χαιρετισμοί, οἱ γέροι θυμήθηκαν παλιότερους καιρούς, ποὺ κατεύθυνσιν νέα παιδιὰ μέχρι τὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ καὶ τοὺς εὐχόσαντε μιὰ καλὴ σταδιοδρόμηση. Ἕνας ὁλόκληρος κόσμος ἔζησε καὶ πάλι τὴ ἀγροτικὴ ζωή. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ παραυρέθηκαν στὴ γιορτή —γιατὶ γιορτὴ ἦταν αὐτὸ ποὺ χάρισε στὸ μεταπολεμικὸ Λεόντιο ὧρες ὑψιστης χαρᾶς — ἦταν καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀγροτικοῦ Συλλόγου Ἀχαΐας κ. Μάκης Τζιλιλῆς.

Τὸν ὑποδέχτηκαν ὅλοι σὰν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ζῆ τὸν πόνο τους καὶ ποὺ γνωρίζει νὰ τὸν κάνει κήρυγμα τραγούδι καὶ ποίησή. Γιόρτασε καὶ αὐτὸς μαζί μας. Τὸν ἀκούσαμε γιὰ ἀρκετὴ ὥρα νὰ μᾶς μιλάει στὸν χῶρο τῆς κυρίας ἐκδηλώσεως, ἐκεῖ ποὺ σημειώθηκε καὶ ἡ γιορταστικὴ ἔξαρση.

Στὸ διάστημα ποὺ παρέμεινε μπροστὰ στὸ μικρόφωνο, τὰ θυμήθηκε ὅλα τὰ μεγάλα προβλήματά μας στάθηκαν ἀπέναντί του ἕνας πίνακας καὶ ἔμοιαζε σὰν νὰ τὸν διάβαζε. Μιλοῦσε σὰν σέ ἔκσταση, ζοῦσε τὸ δράμα μας, ἦταν μέσα στὸ πετσί μας, ἄλλωστε ἀγρότης καὶ αὐτός, δὲν μποροῦσε νὰ αἰσθανθῆ καὶ διαφορετικά. Μᾶς μίλησε μὲ ὡραίους συλλογισμούς, γιὰ τὸν πρωταρχικὸ ἀγροτικὸ ρόλο μέσα στὸ κοινωνικὸ μας σύνολο, διεξήλθε ὅλο τὸ φάσμα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομικῆς συμβολῆς καὶ ἔκανε τὴν πιὸ βαθειὰ ἐντύπωση μὲ τὴν ἀκλόνητη ἐπιχειρηματολογία του.

Ὅλοι τοῦ σφίξαμε τὸ χέρι καὶ τὸν διαβεβαιώσαμε ὅτι πάντοτε θὰ τοῦ προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας καὶ τὴν ἀγάπη μας.

ΕΝΑΣ ΛΕΟΝΤΙΤΗΣ

ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΟΞΥΤΑΤΟ

Γιὰ γλωσσικὸ «ἰμπεριαλισμὸ» κατηγοροῦνται οἱ Ἡν. Πολιτεῖες

Ἡ ἡγεμονία τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας ἐξοργίζει τὴν Γαλλία καὶ ὁ ἐξαμερικανισμὸς τῶν ἀγγλικῶν τοὺς Βρετανούς

ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΑΙΡΝΕΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΙΣΙ (Ἰδ. Ἄτμο). — Ἡ γλῶσσα εἶναι ὄργανο ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων ἢ ὄργανο ἐπιβολῆς τῆς κυριαρχίας ἑνὸς ἐθνους, ἑνὸς λαοῦ, μιᾶς ἐξουσίας, ἑνὸς κατεστημένου, πάνω σὲ ἔθνη, λαοὺς, κοινωνίες ἢ ὁμάδες ἀνθρώπων; Τὸ πρόβλημα αὐτό, ποὺ ἀπασχολεῖ ἀπὸ καιρὸ πολλοὺς εἰδικοὺς στὰ θέματα τῆς γλώσσας καὶ τῆς ἀνθρωπινῆς ἐπικοινωνίας, ἔγινε πιὰ στὴν ἀνοιχτὴ συζήτηση, ἀπασχολεῖ ὁλο καὶ περισσότερο τὸν διεθνὴ τύπο, τὶς πολιτιστικές, ἀλλὰ καὶ τὶς πολιτικὲς ὀργανώσεις, τοὺς διανοούμενους καὶ τοὺς κοινοὺς θνητοὺς.

Ἡ αἰτία γιὰ τὴν ἔκταση, ποὺ πῆρε ξαφνικὰ τὸ πρόβλημα τῆς γλώσσας βρίσκεται σὲ μιὰ πραγματικότητα τῶν καιρῶν μας, ποὺ συνήθως περνάει ἀπαρατήρητη, γιατὶ συντελεῖται μὲ τρόπο ἕρποντα, διαπερνᾶ λίγο—λίγο τὴ ζωή, κι ἔτσι μᾶς ἐθίζει στὴν παρουσία της: Εἶναι ἡ διείσδυση ξένων λέξεων μὰ καὶ ξένων γλωσσικῶν τύπων στὶς γλῶσσες τῶν σύγχρονων ἐθνῶν. Ἡ οἰκονομία τῆς ἐποχῆς μας, μὲ τὸν παγκόσμιο χαρακτήρα της, τὰ μαζικὰ μέσα ἐνημερώσεως καὶ ἐπικοινωνίας, μὲ τὴν τελειοποίηση καὶ τὴν πλατειὰ χρησιμοποίησή τους, ἡ τεχνολογία, ποὺ μεταφέρεται ἀπὸ χώρα σὲ χώρα κουβαλώντας μαζὶ καὶ τὸ «εἰδίωμά» της, ἡ ἐπέκταση τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ μάλιστα τῶν γλωσσῶν τῶν χωρῶν, ποὺ εἶναι τεχνολογικὰ πιὸ προηγμένες, ἀποτελοῦν στοιχεῖα ποὺ «μπολιάζονται» στὶς ἐθνικὲς γλῶσσες, τὶς τροποποιοῦν, τοὺς ἀφαιροῦν τὸν ἐθνικό τους χαρακτήρα. Οἱ συνέπειες αὐτοῦ τοῦ φαινομένου, ποὺ γίνονται ἤδη αἰσθητὲς σὲ εὐρύτατους κύκλους, βρίσκονται ἀκόμη στὰ πρῶτα τους στάδια.

Εἶναι, ὡστόσο, βέβαιο πώς, ἂν συνεχιστεῖ τὸ φαινόμενο τῆς διεισδύσεως ὁρισμένων γλωσσῶν σὲ ἄλλες, οἱ συνέπειες θὰ ἁπλώνονται σὲ ὅλο καὶ μεγαλύτερους ὁμόκεντρους κύκλους, ὥσπου νὰ φτάσουν στὴν πλήρη σχεδὸν διάβρωση τῶν «ἀσθενέστερων» γλωσσῶν ἀπὸ τὶς ἰσχυρότερες, στὴν οὐσιαστική τους ἀπορρόφηση. Φυσικά, ὅταν μιλᾶμε γιὰ ἀσθενέστερες καὶ ἰσχυρότερες γλῶσσες, ἐννοοῦμε τὶς γλῶσσες τῶν ἰσχυροτέρων καὶ τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικὰ καὶ τεχνολογικὰ λαῶν.

Ἔτσι, οἱ ἀσθενέστεροι ἀρχίζουν πιὰ νὰ μιλοῦν γιὰ «γλωσσικὸ ἰμπεριαλισμὸ» τῶν ἰσχυρῶν, καὶ νὰ διαβλέπουν σ' αὐτὸν ἕνα μέσον ἐπιβολῆς τῶν ἰσχυρῶν, οἰκονομικῆς μὰ καὶ πολιτιστικῆς ὑποδουλώσεως τῶν ἀσθενέστερων.

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ

Τὸ θέμα ἀνακινεῖται τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Ἄγγλους, ποὺ δείχνουν ἰδιαίτερη εὐαισθησία ἀπέναντι στὸν ἀμερικανικὸ «γνωσσικὸ ἰμπεριαλισμό».

Οἱ ἀγγλικὲς προσμίξεις στὴ γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι παλιὸ φαινόμενο, ἀλλὰ οἱ Γάλλοι τὸ ἔπαιρναν... καλοκαρδα καὶ ἀντιμετώπιζαν μὲ χιοῦμορ τὰ «φραγγλικα», τὰ ἀγράμματα γαλλοεγγλέζικα, ὅπως οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν κάποτε γιὰ τὰ «φραγκοχωρίτικα». Δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο σήμερα, ποὺ τὸ πράγμα παίρνει ἄλλες διαστάσεις καὶ συνδέεται μὲ τὸ ὅλο πολιτικὸ πρόβλημα τῆς σημερινῆς Γαλλίας. Γιὰ τὴ γαλλικὴ ἀριστερὰ καὶ γιὰ τοὺς πιστοὺς τῆς γκωλικῆς παραδόσεως τῆς ἀνεξαρτησίας, ἡ κυβέρνηση Ζισκάρ εἶναι ἔνοχη παραδόσεως τῆς χώρας στὸν ἰμπεριαλισμὸ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.

Χαρακτηριστικὸ τῶν πολιτικῶν διαστάσεων τοῦ θέματος εἶναι, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, τὸ ἄρθρο ποὺδημοσίευσε πρόσφατο στὴ «Φράνς Νουβέλ», ἑβδομαδιαῖο ὄργανο τοῦ γαλλικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, ὁ Μπερνάρ Κασσέν, διευθυντὴς τοῦ τμήματος μελετῶν τῶν ἀγγλοφώνων χωρῶν στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Παρισιοῦ. Ὁ καθηγητὴς Κασσὲν κατηγορεῖ τὴν κυβέρνηση Ζισκάρ, ὅτι ἀσκεῖ πολιτικὴ εὐνοίας τῶν ἀγγλικῶν στὴ διδασκαλία τῶν ξένων γλωσσῶν στὰ σχολεῖα κι ὅτι ἡ ἴδια, μὲ τὸ στόμα τοῦ Γάλλου προέδρου, δίνει τὸ παράδειγμα τῆς προτιμήσεως πρὸς τὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Βαλερὶ Ζισκὰρ ντ' Ἐσταίν δίνει ἀρκετὲς ἀφορμὲς γιὰ μιὰ τέτοια κατηγορία. Ὅπως ὑπενθυμίζει ὁ καθηγητὴς Μπερνὰρ Κασσέν, ὁ Ζισκὰρ τὸ ἴδιο τὸ βράδυ τῆς ἐκλογῆς του στὴν προεδρία προσεφώνησε στὰ ἀγγλικὰ τοὺς ξένους ἀνταποκριτὲς καὶ συνηθίζει νὰ μιλάει ἀγγλικὰ κατὰ τὶς τηλεφωνικὲς συνδιαλέξεις του μὲ τὸ Δυτικογερμανὸ καγκελλάριο Χέλμουτ Σμὶτ καὶ ἄλλους ξένους ἡγέτες, πρᾶγμα ποὺ διασαλπίζει σὲ ὅλους τοὺς τόνους τὸ μέγαρο τῶν Ἠλυσίων.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἀξιοσέβαστοι γαλλικοὶ θεσμοὶ προωθοῦν τὴ διείσδυση τῶν ἀγγλικῶν στὴ χώρα. Ἡ ἀκαδημία ἐπιστημῶν, ὅπως καταγγέλει καὶ πάλι ὁ καθηγητὴς Κασσέν, ἐκδίδει ἑβδομαδιαία πρακτικὰ στὰ ἀγγλικὰ — καὶ σὲ καμμία ἄλλη γλώσσα. Σὲ πολλὲς ἀνώτατες σχολὲς ἡ φιλοσοφική ἔρευνα διεξάγεται συχνότατα «πρὸς ὄφελος τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας, ὅπως καταγγέλει πρόσφατα μιὰ ἐγκύκλιος τῆς διευθύνσεως ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως τοῦ ὑπουργείου παιδείας.

Ἀπὸ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν εἰσβολὴ τῶν ἀγγλικῶν δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ μία μερίδα τοῦ τύπου τῆς ἐξτρεμιστικῆς ἀριστερᾶς, ποὺ εἰσάγει συστηματικὰ πολιτικοὺς καὶ πολιτιστικοὺς ὅρους ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Ὁ Μπερνὰρ Κασσέν, μάλιστα, προτείνει νὰ γίνει μία συστηματικὴ μελέτη τῆς ξένης ὁρολογίας, ποὺ χρησιμοποιεῖ ἡ «Λιμπερασιόν» καὶ ἡ μερίδα τοῦ τύπου, ποὺ αὐτοχαρακτηρίζεται «ἀντεγκράουντ».

Ὅλα αὐτά, ὡστόσο, θὰ ἦταν σχετικὰ ἀσήμαντα, ἂν δὲν ἀναλάμβανε ἡ ἴδια ἡ ἐκπαίδευση τὴν προώθηση τῶν ἀγγλικῶν σὰν δεύτερης γλώσσας στὰ σχολεῖα. Σύμφωνα μὲ τὶς στατιστικὲς τοῦ ὑπουργείου παιδείας ἡ ἀγγλικὴ διδάσκεται σὰν πρώτη ξένη γλῶσσα στὸ 80% τῶν δημοσίων σχολῶν καὶ στὸ 91% τῶν ἰδιωτικῶν. Τὴ δεύτερη θέση κατέχουν τὰ γερμανικά, ποὺ διδάσκονται στὸ 10% τῶν δημοσίων καὶ στὸ 7% τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ γαλλικὸ κράτος, τάσσεται ὑπὲρ τῆς «ἡγεμονίας» τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας, ποὺ μεταφράζεται σὲ πολιτιστικὴ ἡγεμονία τῆς Ἀμερικῆς.

Ἄλλοτε ὑπῆρχε μιὰ πολὺ μεγαλύτερη διαφοροποίηση στὶς ξένες γλῶσσες, ποὺ διδάσκονταν στὰ γαλλικὰ σχολεῖα, οἱ λατινικὲς γλῶσσες, ἰταλικά, ἰσπανικά, πορτογαλλικὰ εἶχαν ἀρκετὰ μεγάλη θέση καὶ ἀντίστοιχη ἦταν ἡ θέση, ποὺ κατεῖχε ἡ διδασκαλία τῶν γαλλικῶν στὰ σχολεῖα τῶν λατινικῶν χωρῶν. Τώρα, μὲ τὴν ὑπεροχὴ ποὺ δίνει τὸ γαλλικὸ κράτος στὴ διδασκαλία τῆς ἀγγλικῆς, συντελεῖ στὸ νὰ ἐλαττώνεται ἡ διδασκαλία τῆς γαλλικῆς στὶς χῶρες αἰτές. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὴ διδασκαλία τῆς ρωσικῆς καὶ τῶν ἄλλων σλαβικῶν γλωσσῶν. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκτοπίζονται συστηματικὰ ἀπὸ τὰ γαλλικὰ σχολεῖα, ἐκτοπίζεται καὶ ἡ διδασκαλια τῆς γαλλικῆς στὶς σλαβόφωνες χῶρες. Ἔτσι μειώνονται οἱ πολιτιστικὲς ἀνταλλαγὲς γενικά, ἀλλὰ μειώνεται καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῆς γαλλικῆς γλώσσας στὸ διεθνὴ χῶρο.

Ο ΕΞΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Θύμα τοῦ ἀμερικανικοῦ γλωσσικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ εἶναι, ὡστόσο, καὶ ἡ ἴδια ἡ κοιτίδα τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας, ἡ Ἀγγλία. Κι ἐκεῖ πολλαπλασιάζονται οἱ φωνὲς διαμαρτυρίας γι' αὐτὴ τὴν εἰσβολὴ ποὺ διαβρώνει τὴν ἀγγλικότητα τῶν ἀγγλικῶν καὶ τὰ μπολιάζει μὲ τοὺς ἀμερικανικοὺς ἰδιωματισμούς.

Σὲ πολλὲς περιπτώσεις, μάλιστα, τὰ γλωσσικὰ πράγματα διαμορφώνονται στὴν Ἀγγλία κατὰ τρόπο ἀρκετὰ παράλογο, ἀφοῦ στὴ θέση μιᾶς μονολεκτικῆς ἀγγλικῆς ἀπαντήσεως κερδίζει ἔδαφος μιὰ πολύ.... μακροσκελέστερη ἀμερικανικὴ ἔκφραση. Παραδείγματος χάριν, στὴ θέση τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ λιτότατου «νόου» (ποὺ σημαίνει «τώρα») ἄρχισε νὰ συνηθίζεται τὸ ἀμερικανικὸ «ἀτ δίς μόμεντ ἰν τάϊμ», μιὰ ἀκατανόητα φλύαρη περίφραση, ποὺ σημαίνει περίπου «σ' αὐτὴ τὴ χρονικὴ στιγμή». Στὴ θέση τοῦ ἁπλοῦ «ὄχι», τοῦ «νόου», ἄρχισε νὰ συνηθίζεται ἡ ἔκφραση τῶν Ἀμερικανῶν «νὸ γουάιν», ποὺ σημαίνει περίπου «ἰὲ κανένα τρόπο». Κι εἶναι πολλὰ τὰ σχετικὰ παραδείγματα, ποὺ δίνει ὁ ἀγγλικὸς τύπος.

Ὁ ἐξαμερικανισμὸς τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας στὴν Ἀγγλία ὀφείλεται σὲ ποικίλα αἴτια. Βασικὸ αἴτιο θεωρεῖται ὡστόσο ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἡ τεχνολογία καὶ οἱ τεχνολογικοὶ ὅροι, ποὺ εἰσέδυσαν στὴ χώρα μὲ τὶς ἀμερικανικὲς πολυεθνικὲς ἑταιρίες, κι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἀμερικανικὴ κοινωνιολογία καὶ οἱ πολιτικὲς ἐπιστῆμες, ποὺ χρησιμοποιοῦν μιὰ ἰδιόμορφη ὁρολογία καὶ διατύπωση, ποὺ δὲν εἶναι πλέον οὔτε ἀγγλική, οὔτε καὶ ἀμερικάνικη: εἶναι, ἁπλούστατα, γερμανική! Μακροσκελὴ σύνθετα, φράσεις παραγεμισμένες μὲ δευτερεύουσες σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ ξεχνᾶ ὁ ἀναγνώστης τὸ νόημα τῆς κύριας πρότασης, ἀφηρημένες ἔννοιες τόσο ἀφηρημένες καὶ τόσο γενικές, ὥστε νὰ μὴν ἐπιδέχονται κανένα συγκεκριμένο περιεχόμενο, ὅλα αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς γερμανικῆς θεωρητικολογίας πέρασαν στὶς ἀμερικανικὲς πολιτικὲς καὶ κοινωνικὲς ἐπιστῆμες μέσω τῶν Γερμανῶν συγγραφέων καὶ ἐπιστημόνων, ποὺ μετανάστευσαν στὴν Ἀμερ